

U 6/2020 rd

Statsrådets skrivelse till riksdagen om kommissionens förslag till Europeiska unionens ändringsbudget nr 1 för 2020 och kommissionens förslag om ianspråktagande av belopp från flexibilitetsmekanismen (*ändringsbudget nr 1/2020, Europeiska unionen*)

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till riksdagen Europeiska kommissionens förslag av den 27 mars 2020 till Europeiska unionens ändringsbudget nr 1 för 2020 och kommissionens samma dag publicerade förslag om ianspråktagande av belopp från flexibilitetsmekanismen samt en promemoria om förslagen.

Helsingfors den 9 april 2020

Finansminister Katri Kulmuni

Konsultativ tjänsteman Anna Hyvärinen

STATSRÅDETS SKRIVELSE TILL RIKSDAGEN OM KOMMISSIONENS FÖRSLAG TILL EUROPEISKA UNIONENS ÄNDRINGSBUDGET NR 1 FÖR 2020 OCH KOMMISSIONENS FÖRSLAG OM IANSPRÅKTAGANDE AV BELOPP FRÅN FLEXIBILITETSMEKANISMEN

1 Förslagets bakgrund och syfte

Den 27 mars 2020 lade kommissionen fram ett förslag till ändringsbudget nr 1 för budgetåret 2020 (COM(2020) 145 final). Genom förslaget höjs biståndet till Grekland för att landet ska kunna hantera det ökade migrationstrycket liksom anslagen för omedelbara åtgärder orsakade av covid-19-epidemin och biståndet till Albanien för återuppbyggnad efter jordbävningen. Ändringsbudgeten innehåller även vissa justeringar som gäller Europeiska åklagarmyndigheten (EPPO), Europeiska ombudsmannen och Europeiska revisionsrätten.

Samma dag den 27 mars 2020 lade kommissionen också fram ett förslag till rådets och Europaparlamentets beslut (COM(2020) 140 final) om ändring av beslut (EU) 2020/265, genom vilket de belopp som tas i anspråk från flexibilitetsmekanismen år 2020 justeras. Medlen ska användas för åtgärder som hänför sig till migration, flyktingströmmar och säkerhet, omedelbara åtgärder orsakade av covid-19-epidemin och en förstärkning av Europeiska åklagarmyndigheten.

2 Förslagets huvudsakliga innehåll

2.1 Förslaget till ändringsbudget 1/2020

I förslaget till ändringsbudget nr 1 till budgeten för 2020 föreslår kommissionen en förstärkning av budgeten på cirka +567,4 miljoner euro i åtagandebemyndiganden och cirka +77,4 miljoner euro i betalningsbemyndiganden. Ändringsbudgeten gäller följande rubriker i EU:s budget: 3 Säkerhet och medborgarskap, 4 Europa i världen och 5 Administration.

Mer i detalj gäller ändringsbudgeten bistånd till Grekland för hantering av det ökade migrationstrycket (+350 miljoner euro i åtaganden, +20 miljoner euro i betalningar), anslag för omedelbara åtgärder orsakade av covid-19-epidemin (+115 miljoner euro i åtaganden, +40 miljoner euro i betalningar) och bistånd till Albanien för återuppbyggnad efter jordbävningen (+100 miljoner euro i åtaganden, +15 miljoner euro i betalningar). Biståndet till Grekland verkställs framför allt via EU:s asyl-, migrations- och integrationsfond (AMIF). Dessutom stöds gränsförvaltningen och resurserna för Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån och Europeiska stödkontoret för asylfrågor utökas. Med de tilläggsanslag som avsätts för covid-19-epidemin finansieras bland annat materialanskaffningar (+70 miljoner euro i åtaganden, +40 miljoner euro i betalningar) och flyg för hemtransport av EU-medborgare (+45 miljoner euro i åtaganden).

U 6/2020 rd

I samband med ändringsbudgeten görs även anslagsöverföringar. Till exempel överförs cirka 3,6 miljoner euro av anslagen för Europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar till en annan budgetpost för att stödja centrumets funktionsförmåga under covid-19-epidemin.

Ändringsbudgeten omfattar även justeringar av anslagen för Europeiska åklagarmyndigheten (+3,3 miljoner euro i åtaganden och betalningar), Europeiska ombudsmannen (budgetneutral ändring av tjänstestrukturen) och Europeiska revisionsrätten (en minskning på -0,9 miljoner euro i åtaganden och betalningar). När det gäller Europeiska åklagarmyndigheten handlar det framför allt om att tidigare lägga anställningen av ytterligare 18 personer till 2020 i stället för 2021. Kommissionen har motiverat denna utökning av personalen med att åklagarmyndigheten då fullt ut kan utöva sin utrednings- och åklagarverksamhet direkt när myndigheten inleder sin verksamhet.

Biståndsinsatser efter jordbävningen i Albanien den 26 november 2019 diskuterades vid den internationella givarkonferensen (*International Donors' Conference*) i Bryssel den 17 februari 2020.

Genom ändringsbudgeten föreslår kommissionen ändringar i följande budgetposter (belopp i euro):

Användningsområde	Budgetpost	Namn	Åtaganden	Betalningar
<i>Bekämpning av covid-19 & Administration</i>	17 03 10	Europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar	+3 642 000	+3 642 000
<i>Bekämpning av covid-19 & Administration</i>	17 04 01	En förbättrad djurhälsostatus och en hög djurskyddsnivå i unionen	-3 642 000	-3 642 000
<i>Migrationssituationen i Grekland</i>	18 02 01 01	Stöd till gränsförvaltning och en gemensam viseringspolitik för att underlätta lagligt resande	+50 000 000	-
<i>Migrationssituationen i Grekland</i>	18 02 03	Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån (Frontex)	+10 000 000	+10 000 000

U 6/2020 rd

<i>Migrationssituationen i Grekland</i>	18 03 01 01	Stärka och utveckla det gemensamma europeiska asylsystemet och förbättra solidariteten och ansvarsfördelningen mellan medlemsstaterna	+280 000 000	-
<i>Migrationssituationen i Grekland</i>	18 03 02	Europeiska stödkontoret för asylfrågor (EASO)	+10 000 000	+10 000 000
<i>Bistånd till Albanien efter jordbävningen (IPA II)</i>	22 02 01 02	Stöd till den ekonomiska, sociala och territoriella utvecklingen och en progressiv anpassning till EU:s regelverk	+100 000 000	+15 000 000
<i>Bekämpning av covid-19, räddningstjänstmekanismen, materialanskaffningar</i>	23 03 01 01	Katastrofförebyggande och katastrofberedskap inom unionen	+70 000 000	+40 000 000
<i>Bekämpning av covid-19, räddningstjänstmekanismen, repatrieringsflyg</i>	23 03 02 02	Snabba och effektiva katastrofinsatser vid större katastrofer i tredjeländer	+45 000 000	-
<i>Administration, Europeiska åklagarmyndigheten</i>	33 03 05	Europeiska åklagarmyndigheten (EPPO)	+3 300 000	+3 300 000
<i>Administration, Europeiska revisionsrätten</i>	2 7 0 1	Revision av EU:s byråer och andra unionsorgan	-900 000	-900 000
TOTALT			+567 400 000	+77 400 000

Anslagen under rubrik 3 Säkerhet och medborgarskap i EU:s budget utökas sålunda enligt ovanstående med sammanlagt cirka +423,3 miljoner euro i åtaganden och cirka +63,3 miljoner euro i betalningar. Anslagen under rubrik 4 Europa i världen utökas med sammanlagt cirka +145 miljoner euro i åtaganden och cirka +15 miljoner euro i betalningar. Anslagen under rubrik 5 Administration minskas med -0,9 miljoner euro i såväl åtaganden som betalningar.

Kommissionen föreslår att 350 miljoner euro av de nya åtagandena under rubrik 3 ska täckas genom att medel frigörs inom ramen för den totala marginalen för åtagandebemyndiganden. Det finns nämligen inte längre någon outnyttjad marginal för 2020 under rubrik 3. Till den del de nya åtagandena inte kan täckas med hjälp av den totala marginalen för åtagandebemyndiganden, dvs. 73,3 miljoner euro, ska flexibilitetsmekanismen utnyttjas. Under rubrik 4 finns det däremot en outnyttjad marginal på 248,4 miljoner euro, varför åtgärderna under rubrik 4 kan finansieras inom ramen för marginalen.

2.2 Ianspråktagande av flexibilitetsmekanismen

Beslut (EU) 2020/265 från november 2019 gäller ianspråktagande av flexibilitetsmekanismen 2020. Enligt beslutet kan flexibilitetsmekanismen under 2020 tas i anspråk för att tillhandahålla ett belopp på cirka 778,1 miljoner euro i åtagandebemyndiganden för att finansiera åtgärder som gäller migration, flyktingströmmar och säkerhet. Kommissionen föreslår nu (COM(2020) 140 final) att flexibilitetsmekanismens användningsområde ska utvidgas till att även omfatta den aktuella hälsokris som orsakats av covid-19-epidemin och Europeiska åklagarmyndighetens ytterligare behov samt att ianspråktagandet av flexibilitetsmekanismen höjs med +73,3 miljoner euro i åtaganden till sammanlagt 851,4 miljoner euro.

3 Den rättsliga grunden/beslutsförfarandet enligt EU-rätten

Den rättsliga grunden är artikel 314 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) och artikel 106 A i fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen. Särskilt lagstiftningsförfarande tillämpas, rådet fattar beslut med kvalificerad majoritet.

Statsrådet anser att den rättsliga grunden är korrekt och tillräcklig. Förslagen kan anses stämma överens med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.

4 Konsekvenser för lagstiftningen i Finland, inkl. Ålands ställning, och för budgeten

Förslaget till ändringsbudget får inga konsekvenser för den nationella lagstiftningen eller för Ålands ställning.

I förslaget till ändringsbudget föreslås ett tillägg på sammanlagt cirka 567,4 miljoner euro i åtaganden och cirka 77,4 miljoner euro i betalningar. I den nationella budgeten för innevarande år har sammanlagt 2 087 miljoner euro avsatts för avgifter till Europeiska unionen (moment 28.92.69). Den ökning av avgifterna som kommissionens förslag till ändringsbudget innebär (77,4 miljoner euro) ökar Finlands EU-avgifter med 1,8 miljoner euro. Ökningen av avgifterna kan täckas med redan tillgängliga anslag. De ökade åtagandena konkretiseras i form av betalningar först under kommande år: Finlands bidrag till detta beräknas uppgå till cirka 8 miljoner euro.

5 Behandling av förslaget i EU och i Finland

En ändringsbudget kräver behandling i rådet och Europaparlamentet.

På grund av coronasituationen sammanträdde inte budgetkommittén, som normalt skulle behandla dessa förslag. Medlemsstaterna har kunnat skicka skriftliga kommentarer och frågor om förslaget till ändringsbudget 1/2020 till rådets generalsekretariat, inklusive kommentarer och frågor som gäller utnyttjande av flexibilitetsmekanismen.

Coreper ska fatta följande beslut med kvalificerad majoritet den 8 april: ett preliminärt beslut om att kommissionens förslag ska godkännas, ett beslut om att skriftligt förfarande ska tillämpas när rådets ståndpunkt fastställs och ett beslut om att tidsfristen på 8 veckor ska förkortas. Efter Corepers beslut den 8 april ska det skriftliga förfarandet i rådet inledas, som ska avslutas den 14 april.

U 6/2020 rd

I Europaparlamentet behandlas ärendet normalt i budgetutskottet, varefter plenarförsamlingen röstar om det. Enligt preliminära uppgifter ska parlamentet fatta beslut i ärendet den 16–17 april.

Statsrådets skrivelse har beretts vid finansministeriet. Skrivelsen har behandlats i statsrådets finansutskott och vid statsrådets allmänna sammanträde.

De förslag om en ändringsbudget och en ändring av beslutet om flexibilitetsmekanismen som kommissionen lade fram den 27 mars översändes först som ett brådiskande ärende till riksdagen för behandling i form av en utredning enligt 97 § i grundlagen (E-skrivelse E23/2020 rd). E-skrivelsen har beretts vid finansministeriet. Ärendet behandlats och samordnats i sektion EU 34 (budget och förvaltning) i ett skriftligt förfarande 30.3–1.4.2020. Statsrådets stora utskott har godkänt den 6 april riksdagens ståndpunkt (SuVEK 16/2020 rd). Utskottet har meddelat att det, enligt specialutskottets (FiU) ställningstagande, omfattar statsrådets ståndpunkt.

Det var fråga om ett undantagsförfarande där det på grund av ärendets brådiskande karaktär översändes en E-skrivelse enligt 97 § till riksdagen om ett ärende enligt 96 § (U-ärende). Till riksdagen översänds nu en kompletterande U-skrivelse enligt 96 § i grundlagen.

6 Statsrådets ståndpunkt

Statsrådet förnyar sina ståndpunkter i E-skrivelsen (E23/2020 rd) och meddelar följande:

Statsrådet godkänner EU:s ändringsbudget nr 1 för 2020 och kommissionens därtill relaterade förslag om en ändring av beslutet om flexibilitetsmekanismen.

Om det under behandlingen i rådet görs ändringar i förslagen kan statsrådet på grund av de exceptionella behandlingsförhållandena och ärendets brådiskande karaktär bedöma och godkänna ändringarna med beaktande av Finlands övergripande intresse.